

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2030

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020

Προοίμιο

Ο τουρισμός ήταν ανέκαθεν η κινητήριος δύναμη της οικονομίας της Κύπρου, συνεισφέροντας (άμεσα και έμμεσα) το 20% περίπου του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Ως αποτέλεσμα, η εκπόνηση της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού 2030 κρίθηκε ως η κύρια προτεραιότητα του Υφυπουργείου Τουρισμού. Η στρατηγική, η οποία παρουσιάζεται στην ολόκληρή της μέσα σε ένα εκτενές και αυστηρά εμπιστευτικό έγγραφο, αποτελεί προϊόν εκατοντάδων επαφών με τουριστικούς φορείς και άλλους εμπλεκόμενους, τους οποίους και ευχαριστούμε για τη στήριξη:

- Υπουργεία
- Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων
- Πολιτικά κόμματα
- Τοπικές Αρχές
- Διαχειριστή αεροδρομίων (HERMES)
- Διαχειριστή λιμανιού (DP World Limassol)
- Διαχειριστές μαρίνων
- Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ)
- Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ)
- Εταιρείες Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής (ΕΤΑΠ)
- Επαγγελματικούς συνδέσμους (π.χ. ΠΑΣΥΞΕ, ΣΤΕΚ, ΑΣΤΑ, ΟΣΙΚΑ, ΠΑΣΙΚΑ, InvestCyprus κ.ά.)
- Συνδικαλιστικές οργανώσεις
- Αεροπορικές εταιρείες
- Οργανωτές ταξιδιών στο εξωτερικό
- Ταξιδιωτικούς πράκτορες στο εξωτερικό

Η βάση του εγγράφου της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού 2030 διαμορφώθηκε μετά από εκτενή μελέτη που διενεργήθηκε από την THR Innovative Tourism Advisors (ισπανική συμβουλευτική εταιρεία) για την Κυπριακή κυβέρνηση και ολοκληρώθηκε το 2017. Στη συνέχεια, το Υφυπουργείο Τουρισμού προέβη σε αναθεώρηση/επικαιροποίηση του εγγράφου, προσθέτοντας και πληροφόρηση που προκύπτει μέσα από εσωτερικές έρευνες, μελέτες και τεχνογνωσία.

Εξαρχής ήταν σαφές ότι το όραμα της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού 2030 θα πρέπει να είναι η «βιώσιμη ανάπτυξη του Κυπριακού Τουρισμού με τρόπο ευεργετικό για την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον». Το όραμα αυτό έχει καταστεί, και σίγουρα θα παραμείνει, η πυξίδα μας στο Υφυπουργείο Τουρισμού για την επόμενη δεκαετία. Καθίσταται σαφές ότι ο ρόλος μας δεν περιορίζεται απλά στην αύξηση του αριθμού των αφίξεων περιηγητών στη χώρα, αλλά στην καθολική ανάπτυξη του προορισμού και τη διαχείριση του τουρισμού με βιώσιμο τρόπο, ώστε οι μελλοντικοί επισκέπτες και πάνω απ' όλα οι μελλοντικοί κάτοικοι να συνεχίσουν να απολαμβάνουν το νησί μας. Έχουμε την τύχη να ζούμε σε μία όμορφη χώρα, με φανταστικό κλίμα και ένα αξιολύπητο τρόπο ζωής, οπότε ο σημαντικότερος μας στόχος θα πρέπει να είναι η διαφύλαξή τους για τις μελλοντικές γενιές, μέσα από μία ολιστική προσέγγιση στον τουρισμό.

Κατά την επόμενη δεκαετία, αναμένουμε ότι οι διανυκτερεύσεις τουριστών θα αυξηθούν κατά περίπου 32%, φθάνοντας τα 48 εκατομμύρια περίπου (το οποίο μεταφράζεται σε αύξηση ύψους 31% στις αφίξεις περιηγητών, οι οποίες αναμένεται να φθάσουν τα 5 εκατομμύρια). Από τη μια πλευρά, ο στόχος αυτός αποτελεί μία ευκαιρία, επειδή υπάρχουν πολλές περιοχές στην Κύπρο που δεν επωφελούνται ακόμη επαρκώς από την κοινωνικοοικονομική ώθηση που προσφέρει ο τουρισμός. Ως εκ τούτου, οι περιοχές αυτές μπορούν να

επωφεληθούν από την επερχόμενη αυτή τουριστική ανάπτυξη. Από την άλλη πλευρά, μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε επίσης να είναι ανησυχητική, εάν δεν τύχει σωστής διαχείρισης, καθώς ορισμένες περιοχές προσελκύουν ήδη μεγάλους αριθμούς περιηγητών, με αποτέλεσμα οι φυσικοί πόροι να φθάνουν στα όριά τους. Στις συγκεκριμένες περιοχές, η έμφαση στην ποιότητα τουρισμού και όχι στον όγκο των αφίξεων, θα είναι υψίστης σημασίας στη συνέχεια. Συνεπώς, ως προορισμός, θα στοχεύσουμε στην άμβλυση του προβλήματος της εποχικότητας και της υπερσυγκέντρωσης σε ορισμένες περιοχές, ενθαρρύνοντας τους περιηγητές να επισκέπτονται διάφορες περιοχές, διάφορα σημεία ενδιαφέροντος, σε διάφορες ώρες της ημέρας, σε διάφορους μήνες του έτους.

Εάν επιτύχουμε τους στόχους μας, μέχρι το 2030 ο τουρισμός θα μπορεί να προσδώσει επιπρόσθετη αξία ύψους 1,5 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε σημερινές τιμές) ετησίως στην Κυπριακή οικονομία. Αυτό αντιστοιχεί σε αύξηση 53% σε σχέση με την συνεισφορά των 2,9 δισεκατομμυρίων ευρώ του τουρισμού (περιλαμβανομένου και του εσωτερικού τουρισμού) στην οικονομία το 2018. Στοχεύουμε σε αύξηση της ημερήσιας δαπάνης ανά περιηγητή, με αυτή να πλησιάζει τα 90 ευρώ το 2030, καταγράφοντας άνοδο κατά 16% από τα 75 ευρώ το 2018. Όσον αφορά στο θέμα της εποχικότητας, η στόχευση είναι όπως 40% των διανυκτερεύσεων κατανεμηθούν την περίοδο Νοεμβρίου – Απριλίου, από το 22% του 2018, ενώ οι διανυκτερεύσεις στις ορεινές περιοχές και τα άλλα χωριά της υπαίθρου να αυξηθούν από 100 χιλιάδες το 2018 σε 400 χιλιάδες το 2030.

Το όραμά μας εστιάζει στην καθιέρωση της Κύπρου ως ενός ολόχρονου, ποιοτικού, ψηφιακά έξυπνου και κοινωνικά ωφέλιμου προορισμού. Μερικά παραδείγματα πρωτοβουλιών που φιλοδοξούμε να υλοποιήσουμε είναι:

Καθιέρωση της Κύπρου ως ολόχρονου προορισμού

- Επανασχεδιασμός της ταυτότητας και εικόνας της Κύπρου διεθνώς, ως προορισμού που προσφέρει περισσότερα από τουρισμό ήλιου και θάλασσας
- Βελτίωση της αεροπορικής συνδεσιμότητας για σκοπούς διαφοροποίησης των χωρών-πηγών και αγορών μας

Καθιέρωση της Κύπρου ως ποιοτικού προορισμού

- Υποστήριξη επενδύσεων που αφορούν σε ειδικές μορφές τουρισμού
- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τιμών και της σχέσης αξίας-τιμής, π.χ. με τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου που σχετίζεται με τομείς όπως εστιατόρια, ταξί, οχήματα ενοικίασης, θεματικά πάρκα κλπ

Καθιέρωση της Κύπρου ως ψηφιακά έξυπνου προορισμού

- Συγκριτική αξιολόγηση των τουριστικών υπηρεσιών μας έναντι των ανταγωνιστικών προορισμών, αξιοποιώντας δεδομένα από πλατφόρμες διαχείρισης διαδικτυακής φήμης
- Ενθάρρυνση επαναλαμβανόμενων επισκέψεων στον προορισμό, π.χ. μέσω ενός συστήματος επιβράβευσης που να ανταμείβει τις συναλλαγές σε διάφορα αξιοθέατα και μέσα μεταφοράς

Καθιέρωση της Κύπρου ως κοινωνικά ωφέλιμου προορισμού

- Διασπορά των εσόδων από τον τουρισμό σε όλες τις περιοχές της Κύπρου, π.χ. με την προώθηση της αυθεντικότητας των ορεινών/ακρικών περιοχών και άλλων χωριών της υπαίθρου
- Διασπορά του οφέλους του τουρισμού σε άλλους τομείς της οικονομίας π.χ. συνδέοντας την αυθεντική γαστρονομία με τη γεωργία

Τέτοια παραδείγματα καθώς και πολλά άλλα, περιλαμβάνονται στο λεπτομερές Πλάνο Δράσεων μας για την επόμενη δεκαετία, το οποίο χωρίζεται σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, δηλαδή σε βραχυπρόθεσμες (2020-2022), μεσοπρόθεσμες (2023-2025) και μακροπρόθεσμες (2026-2030) δράσεις. Το Πλάνο Δράσεων έχει εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων εν αναμονή της εκπόνησης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην οποία θα περιληφθεί και η επιμέτρηση των «αθέατου / κρυφού κόστους» του τουρισμού για το νησί. Το εγχείρημα αυτό απαιτεί συνεργασία μεταξύ όλων των προαναφερθέντων τουριστικών φορέων κάτω από το συντονισμό του Υφυπουργείου Τουρισμού. Η πρόοδος μας θα αξιολογηθεί μέσω μιας σειράς βασικών δεικτών απόδοσης, πολλοί από τους οποίους θα σχετίζονται με στόχους αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης. Αν οι προσπάθειες μας στεφθούν με επιτυχία, η Κύπρος θα μπορούσε, μέχρι το 2030, να καθιερωθεί ως μια από τις 30 πιο ανταγωνιστικές χώρες στον παγκόσμιο τουρισμό (από την 44^η θέση στην οποία βρίσκεται σήμερα, σύμφωνα με το πρόσφατο Travel & Tourism Competitiveness Report 2019 του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ).

Παράλληλα, δεν πρέπει να ξεχνάμε το σημαντικότερο μέλημα της εποχής μας: την κλιματική αλλαγή. Πέρα από κάθε αμφιβολία, η κλιματική αλλαγή έχει ιδιαίτερη σημασία όπως αναφέρεται και στην πρόσφατη ανακοίνωση για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal), και ως εκ τούτου η άγνοια του κινδύνου δεν αποτελεί επιλογή. Η χρήση αεροπλάνων ή κρουαζιερόπλοιων τυγχάνει ολοένα και μεγαλύτερης επίκρισης ανά το παγκόσμιο, λόγω της συμβολής στην αύξηση των εκπομπών αερίων διοξειδίου του άνθρακα CO₂. Ιδιαίτερα, για ένα νησί όπως η Κύπρος, το οποίο είναι μόνο προσβάσιμο από τον αέρα και τη θάλασσα, η σύνδεση αυτή θα μπορούσε να έχει ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στην «εικόνα» του προορισμού. Περισσότερο από ποτέ, οι ταξιδιώτες θέλουν να αισθάνονται ότι, παρά την αναπόφευκτη επιβάρυνση του περιβάλλοντος λόγω εκπομπής αερίων διοξειδίου του άνθρακα CO₂ κατά τη διάρκεια των ταξιδιών τους, επισκέπτονται τουλάχιστον έναν προορισμό που χαρακτηρίζεται από περιβαλλοντική ευαισθησία. Ως εκ τούτου, όλοι οι τουριστικοί φορείς πρέπει να αναλάβουμε εντονότερη δράση για να μετατρέψουμε την Κύπρο σε ένα από τους πιο αειφόρους τουριστικούς προορισμούς στην περιοχή μας.

Εν κατακλείδι, είναι προφανές ότι το μέλλον είναι εδώ. Αποτελεί πρόκληση, αλλά είναι ταυτόχρονα συναρπαστικό, και είμαστε όλοι συνοδοιπόροι σε αυτή τη διαδρομή. Ας την αξιοποιήσουμε στον μέγιστο βαθμό και ας είμαστε υπερήφανοι που αποτελούμε μέρος της, γιατί μαζί μπορούμε να μεγαλοουργήσουμε για τη χώρα που όλοι αγαπάμε τόσο πολύ.